ZAGAN

IBW Zagan vzw
Tolhuislaan 82
9000 Gent

Werkingsverslag 2015

De vzw Zagan is sinds 1991 actief als een initiatief voor beschut wonen in de geestelijke gezondheidszorg en huisvest en begeleidt volwassen mensen met een ernstige psychiatrische kwetsbaarheid die (nog) niet in staat zijn om buiten een voorziening een autonoom leven uit te bouwen. Binnen de opdracht 'activering' is Zagan actief in Compagnie de Sporen, een centrum voor arbeidszorg en arbeidstrajectbegeleiding.

Voor deze functies zet Zagan een equipe in met 16 woonbegeleiders, 5 activeringsbegeleiders en een begeleider voor psychiatrische zorg in de thuissituatie. Er is eveneens een verantwoordelijke beleidsarts en een directeur. In 19 groepswoningen en 14 studio's, verspreid over Gent, Deinze, Wondelgem, Ledeberg, Oostakker en Mariakerke worden de 'bewoners' gehuisvest en begeleid. Nog eens vijf cliënten krijgen deze begeleiding in hun eigen woonst.

Zagan heeft een bijkomende financiering voor de opdracht "psychiatrische zorg in de thuissituatie" en zet deze financiële middelen in, voor de werking van twee mobiele behandelteams in de regio's Gent en Leie- Meetjesland.

De werking van Zagan is geïnspireerd op begeleidingsmodellen uit de psychiatrische rehabilitatie. Aan de basis staan vermaatschappelijking, sociale integratie, normalisatie, participatie , begeleiding op maat, krachtgericht werken en herstelgerichte zorg. Er wordt zoveel als mogelijk samen met de bewoner (zo mogelijk ook samen met de familie) gewerkt naar uitstroom zodat mensen stappen kunnen zetten uit de zorgvorm beschut wonen naar een meer zelfstandig leven buiten de voorziening. De TUM (Tool voor Uitkomsten Meting), het persoonlijk profiel en het persoonlijk (ondersteunings-) plan zijn daarvoor aangewende instrumenten.

2015 was vooral een voortzetting van het bijzonder drukke werkjaar 2014 waar naast de uitbreiding met 12 plaatsen ook enkele nieuwe medewerkers werden ingeschakeld. In 2015 werden 28 nieuwe begeleidingen opgestart wat betekent dat het team in 2015 in totaal 130 begeleidingen heeft opgenomen of verdergezet. Twintig cliënten werden in een vorm van nazorgbegeleiding volgend op hun vertrek uit beschut wonen nog enige tijd opgevolgd. In het arbeidscentrum Compagnie de Sporen zijn ruim 275 cliënten onthaald in vormen van arbeidszorg of in trajecten naar arbeid.

Binnen de werkingsgebieden van de twee mobiele behandelteams Gent-West en Leie-Meetjesland zijn in 2015 door de eigen gefinancierde PZT-medewerkers bijna 200 mensen in hun thuissituatie begeleid.

In 2015 startte Zagan een periodiek overleg met het psychiatrisch verzorgingshuis 'Lorkenstraat' in functie van samenwerking, mogelijke gezamenlijke uitbouw van een "woonproject" en uitwisselingen van medewerkers. Zagan onderging in 2015 een audit van het Agentschap Zorg en Gezondheid en remedieerde enkele aanbevelingen van de zorginspectie. Zagan kende een wissel van beleidsarts waarbij dokter Katrien Jordaens in de zomer van 2015 dokter Hans Debruyne opvolgde. Verder weerhouden we in 2015 nog de opstart van een grondige renovatie van het sanitair blok in het arbeidscentrum Compagnie de Sporen waarvoor gebruik kan gemaakt worden van een aanzienlijke gift van Euroclear Bank en middelen voor arbeidszorg van de provincie Oost-Vlaanderen. Zagan organiseerde in samenwerking met BING research een onderzoek onder de medewerkers.

I. Beschut wonen

Wanneer wordt ingezoomd op de instroom, stellen we vast dat deze - met 28 nieuwe bewoners in 2015 - terugvalt op de gemiddelde instroom van de voorbije jaren. In 2014 was dit opmerkelijk hoger ten gevolge van de uitbreiding met 12 plaatsen. Ruim de helft van de nieuwkomers werd doorverwezen door het P.C. Dr. Guislain uit Gent, in grote mate door de afdeling voor alcohol- en medicatieverslaving die een

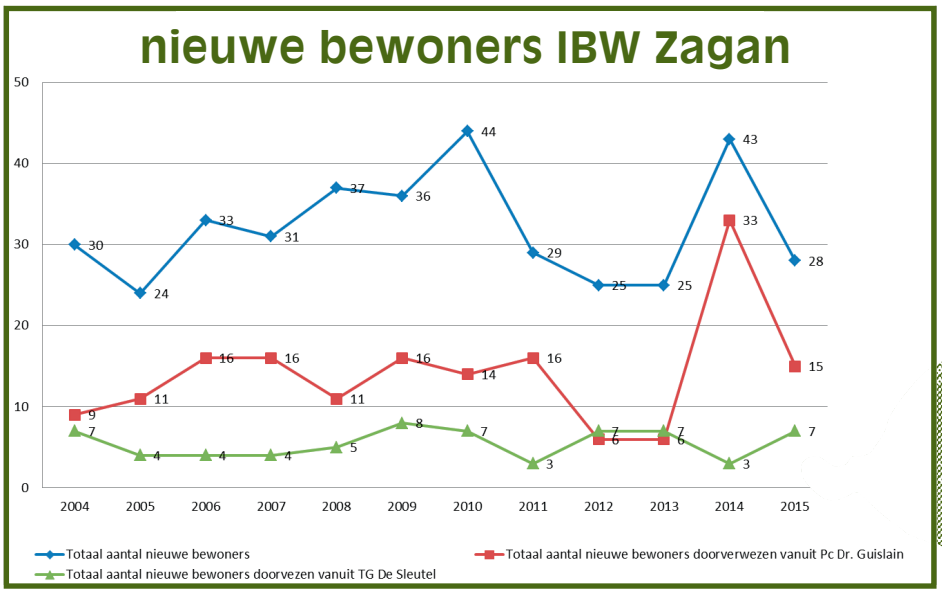

kwart van alle nieuwe cliënten aanmeldde.

7 bewoners kwamen van de therapeutische gemeenschap voor dubbel diagnose van De Sleutel. Bij de overige verwijzers zien we de psychiatrische centra van Zelzate, Melle, Eeklo en Sleidinge. De gemiddelde bezettingsgraad in 2015 was 96 %. De turnover van bewoners was 27,5 %.

In 2015 stond bij 60 % van de nieuwe bewoners de verslavingsproblematiek centraal. In de groep met alle in 2015 begeleide bewoners (130) zien we dat bijna 40 % kampt met middelenafhankelijkheid (vaak in co-morbiditeit) . Evenveel bewoners hebben een psychotische problematiek. Verder zien we nog 7 % van de cliënten met autisme en registreerde Zagan bij ruim 10% van de ewoners persoonlijkheidsproblemen. Een minderheid meldde zich aan met een depressieve stoornis.

Ook de uitstroom was eerder gemiddeld. Al valt in 2015 op dat slechts 3 bewoners voor een heroriëntatie terug dienden te keren naar het psychiatrisch ziekenhuis van verwijzing. Drie bewoners kozen er voor om naar een ander project voor beschut wonen te verhuizen omdat dit dichter bij hun milieu van herkomst was gesitueerd of omdat hun partner er verbleef. Van de 27 bewoners die in 2015 vertrokken gingen er 14 alleen wonen en trokken er 6 in bij familie of een vriend(in). Eén bewoner overleed in een algemeen ziekenhuis ten gevolge van een ernstige ziekte.

Zagan begeleidde hoofdzakelijk mannelijke bewoners. 20 % zijn vrouwelijke bewoners (26) . De gemiddelde leeftijd van alle bewoners was 47 jaar. De jongste bewoner was 22 jaar en de oudste 84 jaar. De gemiddelde leeftijd van de nieuwe bewoners in dit werkjaar is 39 jaar.

II. Psychiatrische zorg in de thuissituatie

Midden 2011 kreeg Zagan voor de opdracht 'psychiatrische zorg in de thuissituatie' (PZT) een financiering voor twee voltijdse begeleiders. De financiële middelen voor PZT en deze voor 0,75 procent tewerkstelling vanuit het sociaal akkoord worden nog steeds aangewend ter versterking van twee mobiele teams : MOBiLteam-Gent West en MOBilteam Meetjesland. Er werden in 2015 door deze medewerkers 200 cliënten begeleid waarvan we de grootste concentraties zien in de gemeenten Deinze, Eeklo, Maldegem, Zelzate en Zomergem. De verdeling mannen/vrouwen is nagenoeg evenredig. Een aanzienlijk aantal cliënten werd aangemeld met angststoornissen waarna schizofrenie en aan middelen gebonden stoornissen volgden. Bij de verwijzingen zien we dat de voorzieningen of hulpverleners uit de geestelijke gezondheidszorg en voorzieningen of hulpverleners buiten de geestelijke gezondheidszorg bijna evenredig verdeeld zijn. De begeleiding aan 32 cliënten werd in 2015 afgerond.

III. Activering

Activeren van bewoners is een wettelijke opdracht en blijft een belangrijk aandachtspunt in de begeleiding. Zagan gebruikte haar activeringsmiddelen (2 voltijdse activeringsmedewerkers) uitsluitend in het eigen centrum voor arbeidszorg en arbeidstrajectbegeleiding, Compagnie de Sporen.

Wanneer de gestructureerde dagactiviteit van alle bewoners onder de loep wordt genomen zien we dat 14 % van de bewoners nog een vorm van dagbehandeling kreeg. 21 % deed vrijwilligerswerk en 4 % had een betaalde baan (regulier of in sociale tewerkstelling). 16 bewoners vonden een activiteit in één van de arbeidszorgateliers van Compagnie de Sporen en 10 bewoners volgden er een arbeidstrajectbegeleiding. 14 bewoners gaan langs in andere arbeidscentra of sociale werkplaatsen en oudere cliënten kunnen vaak terecht in dagcentra voor senioren.

De equipe woonbegeleiders organiseert op geregelde tijden sport- en vrijetijdsactiviteiten of vakanties voor de bewoners.

Zo werd Zagan in 2015 lid van de communitywerking van voetbalploeg AA Gent 'De Geestige Buffalo's' en nam samen met enkele bewoners deel aan de Gentse Warmathon van Music For Life.

Er is eveneens gestart met wekelijks batminton en Zagan is lid van het Gents Activeringsplatform GAP. Verder waren er onder meer nog : een daguitstap naar Oostende, het jaarlijkse nieuwjaaretentje, een comedyavond, kayak op de Gentse binnenwateren, een winterwandeling, een barbecue en een picknick.
Ook vanuit de bewonersraad werden activiteiten georganiseerd zoals een filmavond, een gespreksgroep of een voorstelling van de Werkgroep Ervaringsdelen (WED).

Compagnie de Sporen is een centrum voor arbeidszorg, arbeidstrajectbegeleiding en loopbaanbegeleiding waar bewoners van Zagan maar ook cliënten die worden verwezen door andere voorzieningen en diensten op het spoor worden gezet naar werk, arbeidszorg, vrijwilligerswerk of een opleiding. Dit centrum bestaat in zijn huidige vorm sinds 1995 en zet vandaag 8 activeringsmedewerkers in. 5 van hen (3,6 vte) hebben een arbeidscontract met Zagan en 3 medewerkers zijn aan dit team toegevoegd via detachering door het P.C. Dr. Guislain. In 2015 werden er 275 personen begeleid, een stijging met 11% t.o.v. 2014. Ruim de helft wordt verwezen door de financierende partners , het IBW Zagan en het P.C. Dr. Guislain. Andere verwijzers zijn onder meer GTB, Mobiele behandelteams P.C. Sint-Jan in Eeklo, P.C. Gent-Sleidinge, P.C. Sint-Camillus, OCMW-Gent , andere IBW's, justitie of huisartsen.

Compagnie de Sporen heeft een gevarieerd aanbod aan arbeidszorgateliers zoals een kaarsenatelier, een werkplaats voor meubelrenovatie, een tuinproject en enkele ateliers voor semi-industrieel werk. Voor wie de stap naar werk wenst te zetten is er de arbeidstrajectbegeleiding al dan niet in combinatie met arbeidszorgactiviteit. Deze trajecten omvatten vorming, assessment, sollicitatietraining en stages.
8 mensen vonden na het volgen van dit parcours een betaalde job en 21 cliënten stapten in gestructureerd vrijwilligerswerk.

Naast de reguliere trajecten werden ook volgende projecten verder gezet of opgestart:

Het Vlaams Meerbanenplan, de Tender Activering en Zorgbegeleiding (TAZbis), een samenwerkingsverband met het Gentse OCMW voor het begeleiden van 10 mensen met een leefloon in arbeidszorg of personen in een artikel 60 statuut met een laag profiel en het DAZ (Doorstroomproject Arbeidszorg).

In 2015 werd Compagnie de Sporen geselecteerd door Zorgnet-Icuro om deel te nemen aan een pilootproject ICF is samenwerking met GTB en VDAB, dit met het doel om een inschalingsinstrument uit de gezondheidszorg te vertalen naar werkzoekende en zijn/haar plaats op de participatieladder.

Het centrum wordt al jaren erkend en financieel ondersteund als arbeidszorginitiatief door de provincie Oost-Vlaanderen en kon in 2015 rekenen op een ruime gift van Euroclear Bank.

Provincie Oost-Vlaanderen
Voor ieder van ons

IV. Tewerkstelling

In 2015 stelde Zagan 23 medewerkers tewerk, exclusief de beleidspsychiater die voor 9 uur per week verbonden is aan de organisatie. Er was een lichte stijging van de ingezette uren woonbegeleiding ten opzichte van 2014 en er waren in 2015 geen wijzigingen in de personeelsploeg. Zagan financiert met het PZT-budget 2 begeleiders in de mobiele teams.

De werkorganisatie berust op 4 begeleidingsclusters waarvan 3 voor beschut wonen en één voor activering (Compagnie de Sporen). De gemiddelde leeftijd van alle op 31 december 2015 aanwezige medewerkers was 42 jaar. Naar kwalificatie is er een mix van psychiatrisch verpleegkundigen (6), maatschappelijk werkers (4), ergotherapeuten (3), opvoedkundigen (3) en mensen met een graduaat gezinswetenschappen (2). Er waren 2 psychologen in dienst en 3 medewerkers

De verdeling naar financieringsbronnen:

Norm. beschut wonen:	12,75 - 14,1	VTE
Mini sociaal akkoord:	0,75	VTE
Sociale Maribel:	2	VTE
Financiering Activering:	2	VTE
OCMW:	0,8	VTE
Vlaams Meerbanenplan:	0,2	VTE
Vervanging in kader van CAO eindeloopbaan:	0,6	VTE
PTZ-financiering (*):	2	VTE

(*) Niet op loonlijst Zagan

met een secundaire opleiding. Het betreft 13 vrouwen en 10 mannen (gemiddelde in de Vlaamse IBW's is 70 procent tewerkstelling door vrouwen en 30 procent door mannen). De gemiddelde jobtime in Zagan is 85%. In 2015 waren er in totaal 34 uur per week vrijstelling in het kader van de eindeloopbaanmaatregelen.

Er werd in 2015 veel aandacht geschonken voor de vorming van de medewerkers. Nagenoeg het voltallige team participeerde aan de Vlaamse Hersteldagen en een studiedag over suïcidepreventie. 2 woonbegeleiders volgden een opleiding 'motivationele training psychosezorg' en 8 begeleiders participeerden aan een studiedag over autisme spectrum stoornissen. Een beleidsmedewerkster volgde een SRH-opleiding bij het Nederlandse Rino.

V. Uitdagingen voor 2016

- Opmaak van een eigen website.
- Opstarten van het elektronisch bewonersdossier.
- Extra aandacht voor het betrekken van de familie in de begeleiding met een 'start-studiedag'.
- Verbouwing en renovatie van de kantoren.
- Organisatie van een actieve reis voor bewoners.
- Revisie van de individuele crisisplannen.
- Vanuit Compagnie de Sporen vertrekt een projectaanvraag 'Drempelverlagende projecten': doorstroom van onbetaalde arbeid naar betaalde arbeid' van de provincie Oost-Vlaanderen.

Zagan is de naam van het Poolse geboortedorp van de allereerste bewoner. In 1991 kon hij samen met een begeleider dit dorp na 50 jaar afwezigheid terug bezoeken. De naam verwijst op die manier naar 'terug thuis komen'.

De vzw Zagan is een samenwerkingsverband tussen de voorzieningen, het P.C. Dr. Guislain, De Sleutel, het RCGG Deinze-Eeklo-Gent en het CGG Eclips.

IBW Zagan
Maatschappelijke zetel en kantoren
Tolhuislaan 82 9000 Gent
Tel: 09-223.71.23
Bw.zagan@fracarita.org

Compagnie de Sporen
Maïsstraat 12 9000 Gent
Tel: 09-226.12.20
ciedesporen@fracarita.org
www.compagniedesporen.be